

1 Tehtävä 1.

Arvioi kyselyn etäisyyttä tietokannan mittauksista db_1 ja db_2 Euklidisella etäisyydellä, Pearsonin korrelaatiolla ja Spearmanin korrelaatiolla,

kun kysely = (-1, 6, 3) (uusi mittaus) ja

$db\_1 = (-2, 7, 6)$

$db\_2 = (-1/3, 2, 1)$.

(Sanallinen tai/ja etäisyyden numeroarvio, myös piirros käy).

Vastaus:

$d\_eu(q, db\_1) = \sqrt{(-1-(-2))^2+(6-7)^2+(3-6)^2}$

$d\_eu(q, db\_1) = 3.316625$

$d\_eu(q, db\_2) = \sqrt{(-1-(-1/3))^2+(6-2)^2+(3-1)^2}$

$d\_eu(q, db\_2) = 4.521553$

Euklidissa myös koordinaattitarkastelu ja piirros antaa 'selityksen'.

$d\_pea(q, db\_1)=0.94$ (alle 1)

`> cor((-1, 6, 3),(-2,7,6),method="pearson")`

1. ja 3. koordinaatti kaksinkertaistuu (mutta kolmas kuitenkin TÄYSIN eri tavalla kuin db_1 !)

$d\_pea(q, db\_2)=1$

`cor((-1, 6, 3), (-1/3,2,1), method="pearson")`

Kun kyselyn koordinaatit kerrotaan $1/3$ saadaan $db\_2 \rightarrow$ täysi korrelaatio

$d\_spe(q, db\_1)=1$

`> cor((-1, 6, 3),(-2,7,6),method="spearman")`

$d\_spe(q, db\_2)=1$

`> cor((-1, 6, 3),(-1/3, 2, 1),method="spearman")`

Arvojen järjestykset kaikissa (1, 3, 2) $\rightarrow$ Spearman ei erottele

Tehtävä 2.

Kuvaile, mitä 'kyselyn etäisyys on nolla' tarkoittaa SVD-LS-menetelmässä.

Vastaus:

Esimerkkikuvaus, muutkin kelpaa, tämä on vain yksi vaihtoehto, 'piirrokset parhaita' -periaate:

'Kysely on 'samanlainen' kuin joku sarakeavaruuden (=mittausten) lineaarikombinaatio'

Ts.: (esimerkiksi)

a) Jäännöksen normi ('pituus') on nolla. $\rightarrow$ b)

b) kysely = $db\_i * x \rightarrow$ c)

c) kysely on db_i :n sarakkeiden lineaarikombinaatio käänöksessä $db\_i * x$, missä x on paras sovitus.

(Käänös merkitsee datamatriisi*rivivektori = sarakevektori)

Jos LS-sovituksessa etsittävä x -vektori sijaitsee

geeniavaruuden kannalla (= lineaarikombinaatio ominaisgeenejä),

se kääntyy riviavaruudesta sarakeavaruuteen (= mittausten lineaarikombinaatio)

yksikäsitteisesti. (Huom. Yleisesti: tietty rivivektori ei käänny tietyksi sarakevektoriksi. Näin käy kuitenkin SVD:n sama-indekseisille kantavektoreille, kun lisäksi skaalataan indeksiltään samalla singulaariarvolla.)

Tehtävä 3.

Lyhyitä O (oikein) V (väärin) väittämiä: merkitse O tai V , saa perustella.

1. Jos datamatriisin 1. singulaariarvo on nolla, matriisin joku arvo voi olla muu kuin nolla.
2. Jos 1. ja 2. datamatriisin singulaariarvo ovat kohtalaisia ja muut häviävän pieniä, mittaukset muodostavat tason.
3. Poikkeavat havaintoarvot voi laittaa nolaksi, kun SVD:tä käyttää.

Vastaus: (kaikki vastaukset 'oikeita' ;))

1. O (laskentatarkkuusraja voi aiheuttaa nollaantumisen, vaikka joku luku olisikin nolasta poikkeava) tai V (periaatteessa ei)
2. O (Koska mittaukset sisältävät aina virheitä, näin voidaan olettaa) tai V (Riippuu mittaustarkkuudesta; häviävän pienikin voi hyvin, hyvin tarkoissa mittauksissa olla merkityksellinen - tämä on kuitenkin erittäin harvinaista)
3. O (Usen näin on, mutta louhinnassa käytetty 'malli' ja louhintasovelluksen 'vaatimukset' määräävät, onko se järkevää) tai V (Jos poikkeavia arvoja on paljon, tulee niitä sisältävät rivit tai sarakkeet karsia. Toinen vaihtoehto on 'arvioida (imputation)'/jopa mitata' data-arvot uusiksi)